

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Kisvállalkozás, nagyvilág – új partnerség, amelynek segítségével a kis- és középvállalkozások megragadhatják a globális lehetőségeket”

(COM(2011) 702 final)

(2012/C 229/09)

Előadó: **Ivan VOLEŠ**

2011. november 9-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Kisvállalkozás, nagyvilág – új partnerség, amelynek segítségével a kis- és középvállalkozások megragadhatják a globális lehetőségeket”

COM(2011) 702 final.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2012. május 8-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2012. május 23–24-én tartott, 481. plenáris ülésén (a május 23-i ülésnapon) 195 szavazattal 2 ellenében, 7 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az európai kis- és középvállalkozások (kkv-k) harmadik országok – különösen a gyorsan növekedők – piacaira való behatolási képességének kihasználása fontos tényező lehet a növekedés és a foglalkoztatás előmozdítása terén. Ezért a kkv-k nemzetközivé válásával minden, a kkv-kkal kapcsolatos uniós politikának foglalkoznia kellene.

1.2 A nemzetközivé válás a tevékenységek széles körét lefedi. Ilyen például az exportálás, az importálás, a közvetlen külföldi tőkebefektetés, az alvállalkozás, a technológiai együttműködés stb. Az EGSZB sajnálja, hogy a tárgyalat közlemény alapvetően az exporttevékenységeket folytatók és a beruházók támogatására korlátozódik.

1.3 Tekintettel a nemzetközivé válás és az innováció szoros összefonódására, az EGSZB javasolja, hogy a jövőbeli új Horizont 2020 és COSME programot tegyék elérhetőbbé és megfelelőbbé a kkv-k számára. A nemzetközivé válás támogatása érdekében az Európai Szociális Alapot is fel kellene használni.

1.4 A nemzetközivé válás európai szintű támogatásának tekintettel kellene lennie a nemzeti szinten nyújtott segítségre, amelyekkel nem átfedésben kellene lennie, hanem ki kellene egészítenie őket olyan területeken, amelyek az EU hatáskörébe tartoznak. Ilyen például a piacok megnyitása, a két- és többoldalú megállapodások megkötése, az akadályok felszámolása, a vámügyi, továbbá a szellemi tulajdonjoggal, a beruházások védelmével, a szabványokkal, a szabályozással, a közbeszerzéssel, a korrupció elleni küzdelemmel és egyébekkel kapcsolatos tájékoztatásnyújtás.

1.5 Az EGSZB kéri a nemzetközivé válással kapcsolatos politikák jobb összehangolását és közös irányítását az Európai Bizottság főigazgatóságai, a Tanács, az Európai Külügyi Szolgálat, az Európai Parlament és a kkv-k nemzeti szintű képviselőinek hálózata részéről.

1.6 A javasolt online portál csak akkor teljesítheti feladatát, ha minden elérhető információforrást tartalmaz, kapcsolódik a nemzeti portálokhoz és a legfontosabb információkat a jövőben az EU összes hivatalos nyelvén közzéteszi.

1.7 Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy nem használják ki megfelelő mértékben az *Enterprise Europe Network* által nyújtott lehetőségeket, és támogatja azt a javaslatot, hogy módosítsák a hálózat irányítási struktúráját. Kéri, hogy a hálózat irányításába vonják be a vállalatok szervezeteit.

1.8 A kkv-k harmadik országok piacaira való belépésének támogatásával kapcsolatos európai politikának szorosan kötődnie kellene a kkv-k által az egységes piacon folytatott határokon átnyúló tevékenységekhez, hiszen a kkv-k többsége éppen itt szerzi meg a külföldi piacokkal kapcsolatos első tapasztalatait. Ennek a politikának tartalmaznia kellene még a kkv-k egységes piacra való kilépésének támogatását és az ebben őket megakadályozó korlátok felszámolását is.

1.9 A jelenlegi európai és nemzeti szintű támogató intézkedések legnagyobb hiányossága az, hogy a kkv-k alig tudnak a létezésükről, nehezen találják meg a rájuk vonatkozó információkat, nem értik a nyelvet és nem tudják könnyen megszerezni az eljárásokkal kapcsolatos pontos instrukciókat. Az EGSZB ennek kapcsán javasolja, hogy vonják be mindenképp a kkv-k képviselői szervezeteit a tájékoztató fellépésekbe.

1.10 A kkv-k nemzetközivé válásának fontos előfeltétele, különösen válság idején, a finanszírozáshoz való hozzáférés. Az EGSZB ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre a kkv-k nemzetközivé válását segítő új pénzügyi támogató eszközöket. Ilyenek lehetnek például az exportfinanszírozási garanciák, a nemzetközi tevékenységek biztosítása, vagy a könnyített hitelhez jutás garantált hitelkártyák segítségével.

1.11 Az EGSZB kéri a különböző regionális programok – például az *East Invest*, az *AL Invest*, a *MedInvest* és mások – feltételeinek egységesítését, ami által a kkv-k könnyebben vehetnék azokat igénybe. Kéri még, hogy vizsgálják felül azt a hatályos szabályzatot, amely szerint csak a partnerországokból származó kkv-k részesülhetnek támogatásban a program fellépéseiben való részvételükhöz.

1.12 Az EGSZB egy sor konkrét intézkedést javasol, amelyek európai szinten megfelelően kiegészíthetnék a jelenleg létező támogatásokat. Ilyen lenne egy, a legjobb exportőr kkv-t jutalmazó európai díj létrehozása, egész Európára kiterjedő kezdeményezések (például az Európai Vállalkozás Díj) használata, a kkv-k nemzetközivé válásának népszerűsítése a kkv-k hetének keretében, egy adatbázis létrehozása és karbantartása a támogatásnyújtók bevált gyakorlataiból, a vállalkozások együttműködését elősegítő kezdeményezések (pl. az *Europartenariat* vagy az *Enterprise*) újraindítása.

1.13 Az EGSZB helyesli azt az elképzelést, hogy minden évben hívjanak össze egy fórumot a nemzetközivé válás eredményeinek értékelésére, és kéri, hogy az váljon állandóvá, illetve munkájába hatékony módon vonják be a szociális partnereket és a többi érdekelt felet, így az EGSZB-t is.

1.14 Az EGSZB javasolja, hogy a kiválasztott prioritást képező földrajzi területeket („BRIC”-országok) egészítsék ki más vezető piacokkal, például a Perzsa-öböl menti, a délkelet-ázsiai és más országokkal.

2. Az európai bizottsági dokumentum lényegi tartalma

2.1 Az Európai Uniónak új növekedési és munkahely-teremtési forrásokra van szüksége. Az erős ütemben növekedő vagy erős növekedési potenciállal rendelkező, nagyobb, Unión kívüli piacok, például Kína, India, Oroszország és Brazília nem elhanyagolható lehetőségeket jelentenek az uniós vállalatok számára. A kkv-k EU-n kívüli tevékenységének támogatása ezért hozzájárul az EU versenyképességének fokozásához, amit más dokumentumok⁽¹⁾ mellett az Európa 2020 stratégia is előtérbe helyez.

2.2 2011 novemberében az Európai Bizottság közleményt tett közzé az alábbi címmel: „Kisvállalkozás, nagyvilág – új partnerség, amelynek segítségével a kis- és középvállalkozások

megragadhatják a globális lehetőségeket”.⁽²⁾ Ebben a kkv-k nemzetközivé válásához európai szinten nyújtott támogatás rendszerének teljes felülvizsgálatát javasolja azzal a szándékkal, hogy e támogatás hatékonyabbá, átláthatóbbá és kiterjedtebbé váljon.

2.3 Miközben az elmúlt három év során az uniós kkv-k 25 %-a exportált a belső piacra, csupán 13 %-uk folytat nemzetközi tevékenységet az EU-n kívül. Ez mutatja a harmadik országokban rejlő, még ki nem aknázott lehetőségek méretét, többek között az innovatív termelők és kreatív iparágakban.

2.4 Az Európai Bizottság meghatározza az általa elérni kívánt célokat: könnyen elérhető információk nyújtása a kkv-knak, a támogatási fellépések összhangjának javítása, a költség-hatékonyság fokozása, az állami és a magánszektor által nemzeti szinten nyújtott szolgáltatások hiányosságainak megszüntetése, illetve egyenlő hozzáférés biztosítása az EU különböző tagállamaiban működő kkv-k számára.

2.5 Ezen célkitűzések eléréséhez az Európai Bizottság többek között az alábbi eszközöket kívánja alkalmazni: a kis- és középvállalkozásoknak szóló információ közvetlen átadása, a kkv-knak biztosított szolgáltatásnyújtás európai dimenziójának kidolgozása a kiemelt piacokon, a klaszterek és hálózatok támogatása, a kiemelt piacokon végzett új tevékenységek racionalizálása az alábbi három elv szem előtt tartása mellett: egymást kiegészítő jelleg, fenntarthatóság és a közalapok hatékony felhasználása konkrét, mérhető, teljesíthető, releváns és határidőhöz kötött (úgynevezett SMART) célkitűzések használatával. Az Európai Bizottság meghatározott kritériumok segítségével állítja fel a földrajzi prioritásokat. A kkv-k nemzetközivé válását érvényesíteni kellene más uniós politikákban is.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB örömmel fogadja az Európai Bizottság vizsgált közleményét, és az abban foglalt elemzések és következtetések többségével egyetért. Megállapítja, hogy a közlemény inkább a támogatásnyújtás mechanizmusára, mint a támogatás tartalmára és céljára koncentrált. Az EGSZB emlékeztet az alábbi korábbi véleményeire, amelyekben a közelmúltban már megfogalmazta a kkv-k nemzetközivé válásának kérdésével kapcsolatos álláspontját: „Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag felülvizsgálata”,⁽³⁾ „A kkv-k támogatása a világszerte változásokhoz való alkalmazkodásban”,⁽⁴⁾ illetve „Az európai iparpolitika külső dimenziója”.⁽⁵⁾

3.2 Az EGSZB egyetért azzal, hogy a kkv-k harmadik országok piacaira való belépésének támogatásával kapcsolatos politika az EU versenyképességi és Európa 2020 elnevezésű stratégiájának, valamint a többi uniós politikának is része kell, hogy legyen. Kiemeli, hogy a kkv-k nemzetközivé válásának elősegítése érdekében össze kell hangolni ezeket a politikákat.

⁽¹⁾ Lásd az integrált iparpolitikáról (COM(2010) 614 végleges), az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag felülvizsgálatáról (COM(2011) 78 végleges), a kereskedelempolitikáról (COM(2010) 612 végleges) és az egységes piaci intézkedéscsomagról (COM(2010) 608 végleges) szóló közleményt.

⁽²⁾ Lásd a 2011. november 9-én közzétett COM(2011) 702 végleges jelzésű dokumentumot.

⁽³⁾ HL C 376., 2011.12.22., 51. o.

⁽⁴⁾ HL C 255., 2010.9.22., 24. o.

⁽⁵⁾ HL C 218., 2011.7.23., 25. o.

3.3 Az EGSZB sajnálja, hogy a tárgyalat közlemény alapvetően a harmadik országok piaci felé közvetlen exporttevékenységeket folytatók támogatására korlátozódik. A nemzetközivé válás megvalósulhat exportálás, importálás, közvetlen külföldi tőkebefektetés, műszaki együttműködés, alvállalkozói vagy más tevékenységtípusok révén, amelyeknek köszönhetően a kkv-k az értéketermelési lánc részévé válnak.

3.4 A nemzetközivé válás e más területeivel kapcsolatos tájékoztatás és képzés támogatását ki kellene terjeszteni, hogy azok minél több felhasználó számára előnyösek legyenek. Eközben meg kell különböztetni a különféle vállalkategóriák igényeit méretük és a külföldi tevékenységekkel kapcsolatos tapasztalataik szerint.

3.5 A közzétett statisztikákban⁽⁶⁾ közölt, a nemzetközivé válásban feltételezhetően részt vevő kkv-k számára vonatkozó adatokat reálisan kellene megítélni, tekintettel arra, hogy a kkv-k egy nem elhanyagolható része csupán egy helyi piac szükségleteinek kielégítésére törekszik (például kis volumenű szolgáltatások nyújtása, a helyi igényeket ellátó kézműves termelés stb. révén).

3.6 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy folyamatos és következetes módon létre kellene hozni egy, a kkv-k számára kedvező vállalkozói környezetet, amelyben többek között csökkennek az adminisztratív terhek és a fölösleges szabályozás, amelyek veszélyeztetik az európai vállalatok versenyképességét harmadik országok piacain. Ezenkívül szisztematikusan fel kell számolni minden akadályt, amely gátolja a kkv-k nemzetközivé válását.

3.7 Az innovációk ösztönzik a vállalatok nemzetközivé válását, a nemzetközivé válás pedig javíthatja a vállalatok teljesítményét.⁽⁷⁾ Az EU jelenlegi többéves pénzügyi keretében a kkv-k a 7. keretprogramban csupán az „Együttműködés” program címén rendelkezésre álló pénzügyi eszközök 15 %-át használják fel.⁽⁸⁾ Az új Horizont 2020 és COSME program, valamint az Európai Szociális Alap 4. pillére széles körű lehetőségeket nyújt arra, hogy az innováció segítségével megerősödjön a versenyképesség és jobb feltételek jöjjenek létre az európai kkv-k nemzetközivé válásához, ami fokozottabb növekedést és munkahelyteremtést eredményez. Ugyanakkor biztosítani kellene, hogy a kkv-k tudjanak ezekről a programokról, és így részt vehessenek bennük, illetve azt, hogy a programokkal kapcsolatos adminisztratív eljárások egyszerűsödjének.

⁽⁶⁾ Lásd az EIM tanulmányának 5. oldalát. A kkv-k mintegy 25 %-kal veszik ki a részüket a 27 tagú EU teljes exportjából; ennek közel a fele (13 %) irányul az egységes piacon kívüli piacokra. A kkv-k mintegy 29 %-kal veszik ki a részüket a 27 tagú EU importjából, ennek szintén közel a fele (14 %) származik harmadik piacokról. A 27 tagú EU kkv-inak 7 %-a működik együtt külföldi partnerekkel a technológiák terén, 7 % külföldi partner alvállalkozója, 7 % rendelkezik külföldi alvállalkozóval és 2 % aktív a közvetlen külföldi tőkebefektetések terén.

⁽⁷⁾ Táblázat a kkv-k teljesítményéről. *Do SMEs create more and better jobs?* [Kkv-k: több és jobb munkahely?] EIM, 2011. november, 77. o.

⁽⁸⁾ Jelentés a kkv-knak a 2007–2011 közötti 7. keretprogramban való részvételéről. Európai Bizottság, 2012. január.

3.8 Ahhoz, hogy a kkv-k nemzetközivé válásához nyújtott támogatások hatékonyak legyenek, a támogatásnyújtóknak mind európai, mind pedig nemzeti szinten új megközelítést kell alkalmazniuk, illetve „csomagban” nyújtott és szabványosított szolgáltatások helyett „testre szabott”, célzott, proaktív, megfelelő szolgáltatásokra van szükség, amelyek tekintettel vannak a vállalat tevékenységi területére, életciklusára, a források rendelkezésre állására, a versenypozícióra és a belső feltételekre, például a nyelvismeretre és a helyi üzleti világ és kultúra ismeretére.⁽⁹⁾

3.9 A vállalkozás célja a profitszerzés, a bővülés és a piaci részesedés növelése. Ezeket el lehet érni a külföldi piacokra való belépéssel, amely azonban nem eredményez automatikusan sikert. Bár a külföldön tevékenykedő kkv-k 50 %-a forgalomnövekedést regisztrál, a fennmaradó 50 % esetében ez elmarad. A nyújtott támogatás célja, hogy a lehetőségekhez mérten csökkentse az információ- és tapasztalathiányból adódó bukás kockázatát.

3.10 A kkv-k nemzetközivé válásának támogatása a tagállamok hatáskörébe tartozik, azok pedig számos (több mint 300) támogatási programot nyújtanak állami vagy magán-alapokból.⁽¹⁰⁾ Emiatt alaposan fel kell mérni, hogy az európai szinten nyújtandó további támogatások milyen hozzáadott értékkel járhatnának, hogy így elkerüljük a redundanciát és a már létező támogatásokkal való átfedéseket. Hasznos lenne ezért, ha a kkv-k nemzetközivé válásának támogatásával foglalkozó nemzeti szervezetek rendszeres információcserét folytatnának, tevékenységeiket pedig összehangolnák az Európai Bizottság illetékes igazgatóságaival.

3.11 Európa hozzájárulásának mindenekelőtt a piacok megnyitását, az azokhoz való hozzáférés megkönnyítését, a két- és többoldalú megállapodások megkötését, a vám- és nem vámjellegű akadályok megszüntetését és a tájékoztatásnyújtást kellene céloznia. Ez utóbbi egy piacrajutási adatbázis (MADB) segítségével valósulhatna meg, és tartalmazhatna többek között szakterületekre vonatkozó – az ipari tulajdonjog védelmével, a szabványokkal, a vámmal, az exportra és az importra vonatkozó adminisztrációs nyomtatványokkal, a szabályozással, az egészségügyi, állatorvosi és növény-egészségügyi szabályokkal, a korrupció elleni küzdelemmel és a közbeszerzéssel kapcsolatos – és általános információkat is. Az EU-nak következetesen meg kellene követelnie a partnerországoktól, hogy ismerjék el a tagállamok egységes piacon elfogadott nemzeti tanúsítványait; ezáltal megelőzhető az egyes tagállamokkal szembeni megkülönböztetést.

3.12 Az európai támogatást arra is fel kellene használni, hogy a kis és új tagállamokból származó, harmadik piacon képviselő fenntartására nem képes kkv-k számára egyenlő feltételeket biztosítsanak.

⁽⁹⁾ Fabio Antoldi: *Can European SMEs really intercept the international paths of fast growth?* [Valóban rálephetnek-e a kkv-k a gyors növekedés nemzetközi útjára?], az Európai Parlament 2012. január 24-i szemináriumán tartott előadás szövege, 31. o.

⁽¹⁰⁾ Lásd az EIM tanulmányának végső jelentését: *Opportunities for the internationalization of European SMEs* [Európai kkv-k nemzetközivé válásának lehetőségei], 30. o.

3.13 Az állami intézmények és a vállalatok képviselői (kereskedelmi kamarák, kkv-k érdekvédelmi szövetségei, vállalati és ágazati szövetségek) közötti partnerség elvét szigorúan tiszteletben kellene tartani. A szociális partnerek szervezeteinek, különösen regionális és helyi szinten rá kell mutatniuk a kkv-k nemzetközivé válásának támogatásához szükséges politikákra és forrásokra, illetve felügyelniük kell azok helyes felhasználását. Az említett partnerségi elvnek szem előtt kell tartania a nemzeti érdekeket és a különféle támogatási formákat, valamint a vállalatok és a támogatásnyújtók közötti szabad versenyt. El kellene azonban kerülni, hogy a tagállamok állami intézményei a nemzetközivé válást elősegítő szolgáltatások nyújtásával konkurenciát teremtsenek a vállalatokat képviselő szervezetek számára.

3.14 Az EGSZB sajnálja, hogy a vizsgált közlemény nem tesz javaslatot a nemzetközivé válással kapcsolatos stratégia európai szinten történő jobb összehangolására és közös irányítására. Az Európai Bizottság főigazgatóságainak (Vállalkozáspolitikai és Ipari, Kereskedelmi, Belső Piaci, Fejlesztési és Együttműködési, Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság stb.) a kkv-k nemzetközivé válásával kapcsolatos hatáskörei nincsenek egyértelműen körülhatárolva. Javítani kellene az együttműködést az Európai Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat érintett igazgatóságai, a Tanács, a nemzeti kkv-megbízottakból álló hálózat, az Európai Parlament, a tagállamok harmadik országokbeli diplomáciai képviselői és más, a nemzetközivé válással kapcsolatos politika kidolgozásában és végrehajtásában részt vevő szervek között.

4. Részletes megjegyzések és ajánlások az Európai Bizottság javaslatai kapcsán

4.1 A javasolt helyzetfelmérésnek többek között arra kell törekednie, hogy értékelje a jelenlegi európai támogatási intézkedések és eszközök hatékonyságát, rámutasson a nemzeti támogatási rendszerek hiányosságaira, és európai hozzájárulás révén megszüntesse azokat.

4.2 Alaposan el kellene gondolkodni egy új európai információs portál létrehozásáról, megfontolva annak költségét. Ennek kapcsán az alábbi elvekből kellene kiindulni:

- nem szabad a már létező nemzeti portálokkal redundáns platformot létrehozni;
- a portál úgy kapcsolja össze az összes létező – európai és nemzeti – információforrást, hogy azok egyetlen helyről, könnyen elérhetőek legyenek;
- az európai forrásokból származó közös információkat az összes hivatalos nyelven elérhetővé kellene tenni;

- az EU saját forrásaiból származó információknak azt a célt kell szolgálniuk, hogy feltárják és megszüntessék a piacokra való belépés előtt álló akadályokat, ismertessék a vámjogi, tanúsítási, egészségügyi, növény-egészségügyi és állatorvosi, befektetésösztönzési és -védelmi, továbbá az ipari és a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó és a közbeszerzési szabályokat;

- a kkv-knak tájékozottaknak kell lenniük a multinacionális vállalatokra vonatkozó OECD-iránymutatások rájuk is vonatkozó aspektusairól;⁽¹⁾

- tekintetbe kellene venni a nemzetközivé válás összes résztvevőjének – exportőrök, importőrök, beruházók, szállítók – igényeit, valamint a különféle ágazatok sajátosságait is.

4.3 Az EGSZB sajnálja az elektronikus kereskedelem támogatását célzó intézkedések hiányát, az ilyen jellegű tevékenység ugyanis fontos terület lehet a kkv-k nemzetközivé válásához. Ennek kapcsán fontos, hogy megvalósuljanak az EU-nak a szélessávú internethez való hozzáféréssel, illetve különösen a vidéki és peremterületek lefedettségével kapcsolatos célkitűzései, ami megkönnyítené a kkv-k hozzáférését a nemzetközivé válásukhoz elengedhetetlen információkhoz.

4.4 Az EGSZB értékeli az *Enterprise Europe Network* azzal a céllal nyújtott hozzájárulását, hogy bizonyos országokban fejlesszék az uniós vállalkozások összeköttetéseit és kereskedelmi kapcsolatait. Úgy véli azonban, hogy sokkal jobban ki lehetne használni az ebben a hálózatban rejlő lehetőségeket, amit az is bizonyít, hogy az európai kkv-k többsége kevés információval rendelkezik a hálózatnak még a létezéséről is. Amennyire lehetséges, a hálózat szolgáltatásainak a kkv-k valós igényein és szükségletein kell alapulniuk. Számos régióban a kkv-k képviselői szervei nem vesznek részt az *Enterprise Europe Network*-ben. Az EGSZB ezért hangsúlyozza, hogy a hálózat számára új irányítási struktúrát kell létrehozni, és kéri, hogy a kkv-khoz legszorosabban kötődő vállalkozói szervezetek is vegyenek részt annak irányításában.

4.5 A kkv-k harmadik országok piacaira való belépését célzó európai szintű támogatásnak az egységes piacon is különféle formákat kellene öltetnie, illetve magában kell foglalnia az egységes piaci intézkedéscsomag által biztosított lehetőségek kihasználását gátló akadályok felszámolását. A kkv-k általában az egységes piacon kezdik meg nemzetközi kereskedelmi tevékenységeiket, és csak ezt követően terjeszkednek harmadik országok piacaira.

4.6 Az összes tanulmány és felmérés azt mutatja, hogy a kkv-k alig ismerik az elérhető támogatásokat és programokat. Az európai és a nemzeti szintű intézményeknek egyszerű, érthető és a kkv-k sajátosságaihoz igazított nyelvezetet kell

⁽¹⁾ A multinacionális vállalatokra vonatkozó OECD-iránymutatások, 2000.

használniuk. Az EGSZB javasolja egy tömör és egyértelmű útmutató kidolgozását, amelynek segítségével eligazodhatnak a támogatások labirintusában, illetve a létező támogatásokkal kapcsolatos kommunikáció javítását az európai intézmények részéről. A támogatásokkal kapcsolatos információk és ismeretek terjesztésébe többek között be kellene vonni a kkv-k érdekeit képviselő szervezeteket, például a kereskedelmi kamarákat, az ágazati szövetségeket, a kkv-k szervezeteit is, és meg kell adni számukra azt a pénzügyi támogatást, amelyet a szükséges tanácsadási szolgáltatások nyújtásához igényelnek.

4.7 Az Európai Bizottság cselekvési tervének⁽¹²⁾ fényében az EGSZB javítani szeretné a kkv-k finanszírozáshoz való hozzájárulását, ami alapvető előfeltétele az esetleges nemzetközivé válásnak, különösen az EU-ban jelenleg uralkodó gazdasági és pénzügyi válság körülményei közt. Az EGSZB ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre a kkv-k nemzetközivé válását segítő új pénzügyi támogató eszközöket. Ilyenek lehetnek például az exportfinanszírozási garanciák, a nemzetközi tevékenységeket lefedő biztosítás, vagy a könnyített hitelhez jutás garantált hitelkártyák segítségével.⁽¹³⁾

4.8 A létező programokkal (*East Invest*, *AL Invest* stb.) ellentétben az új, a világ egy meghatározott régióját célzó programokat egyforma pénzügyi és adminisztratív feltételek mellett kellene kialakítani. Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja felül azokat a hatályos szabályokat, amelyek szerint csak a partnerországokból származó kkv-k részesülhetnek támogatásban a program fellépéseiben való részvételükhöz. Meg kellene könnyíteniük a tagállamok kkv-inak részvételét is a végrehajtásukban azzal, hogy bővítik a programok fellépéseiben való részvételükkel kapcsolatos induló költségek megtérítéséhez nyújtott támogatást.

4.9 Az EGSZB örömmel látja az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítését, hogy lehetővé tegye a legfontosabb harmadik országokban képvisellel nem rendelkező tagállamok kkv-i számára, hogy hozzájussanak az EU más tagállamai által nyújtott támogatáshoz és tájékoztatáshoz. Felhívja azonban a figyelmet arra, hogy egy ilyen együttműködés részleteinek a kidolgozása nem egyszerű feladat. Pontosítani kellene, hogy egy adott állam közalapjaiból finanszírozott szolgáltatásokat használhatnak-e majd más tagállamok kkv-i.

4.10 Ezt az akadályt úgy lehetne megszüntetni, hogy a legfontosabb harmadik országokban fokozatosan európai központokat hozunk létre a kkv-k kereskedelmi kapcsolatainak támogatására. A tevékenységeik tartalmáról és formájáról szóló döntéshozatalba helyénvaló lenne közvetlenül bevonni a kkv-k képviselői szervezeteit. Az EGSZB javasolja, hogy részesítsék

megfelelő pénzügyi támogatásban a kkv-kat nemzeti és európai szinten képviselő szervezeteket, hogy azok ismertté tehessék tevékenységüket.

4.11 Az EGSZB kéri, hogy a szervezett civil társadalom (azaz a munkaadók, a szakszervezetek, a fogyasztók, a kkv-k szervezetei, a szabadfoglalkozásúak kamarái és szövetségei stb.), beleértve magát az EGSZB-t és olyan szervezeteket, mint az EUROCHAMBRES, az UEAPME (Kézművesek és Kis- és Középvállalkozások Európai Szövetsége), a Business Europe, az ESZSZ és adott esetben a nemzetközivé válás tekintetében legnagyobb jelentőséggel bíró területeken tevékenykedő európai ágazati szövetségek vegyenek részt egy évente megrendezendő fórumban a kkv-k nemzetközivé válásának értékelése céljából. Ennek a fórumnak egy állandó koordinációs platform formáját kellene öltenie, amely nyomon követné többek között, hogy miként kerülnek szétosztásra jelentős összegek a különféle programok és segélyek között, illetve pontosan meghatározott kritériumok szerint nyomon követné azok hatékonyságát.

4.12 Az EGSZB javasolja, hogy hozzanak létre egy európai díjat a legjobb exportőr kkv jutalmazására, amelyet minden évben, például a fórum alkalmával ítélnének oda.

4.13 A közigazgatási szervek által a nemzetközivé válás terén folytatott sikeres tevékenységek ismertté tétele érdekében feltűnőbbben lehetne használni az Európai Vállalkozás Díjat és a Régiók Bizottsága által kiosztott „Európai vállalkozó régió” díjat.

Az évente megrendezett „kkv-k hete” programjába be kellene építeni a nemzetközivé válást előmozdító rendezvényeket, valamint az ezen a téren bevált gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét is.

Az EGSZB kéri egy online adatbázis létrehozását és karbantartását az európai kereskedelmi kamaráknak, a kkv-k szervezeteinek és szövetségeinek, valamint az ágazati szövetségeknek a nemzetközivé válás terén bevált gyakorlataiból, illetve kéri, hogy a kkv-kat képviselő szervezetek közvetítésével terjesszék célzottan ezeket a tapasztalatokat.

4.14 Az EGSZB javasolja, hogy élesszék újra a vállalatok európai szintű partnerségeit (például az *Europartenariat* vagy *Interprise* néven ismerteket), amelyek már bizonyították eredményességüket és a múltban számos tagjelölt állam kkv-ja számára hasznosak voltak a nemzetközivé válás terén.

4.15 Az EGSZB egyetért azzal, hogy kkv-k nemzetközivé válásának földrajzi irányultsága a jelentős gazdasági növekedést megvalósító BRIC-országokra koncentrál, javasolja azonban a kör kiszélesítését a Perzsa-öböl menti, a délkelet-ázsiai és más országok vezető piacaira. Az EGSZB javasolja azt is, hogy határozzanak meg ágazati prioritásokat, amelyek irányt mutatnának a kkv-k nemzetközivé válása számára.

⁽¹²⁾ Lásd: „Cselekvési terv a kkv-k finanszírozáshoz való hozzájárulásának javítására”, COM(2011) 870 final.

⁽¹³⁾ Ilyen például a Magyarországon használt „Széchenyi Kártya”, amely lehetővé teszi a kkv-k számára, hogy hitelbiztosíték nélkül vegyenek fel hitelt, és amelyet az állam garantál: www.iapmei.pt/conferencia/1_Laslo_Krisan.ppt.

4.16 Az EGSZB javasolja, hogy a „kkv-megbízottakat” a működésük szerinti tagállamban sokkal jobban vonják be a kkv-k nemzetközivé válásába, amelynek a nemzeti kkv-támogatási politikák egyik alapvető prioritásává is kell válnia.

Kelt Brüsszelben, 2012. május 23-án.

*az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke*

Staffan NILSSON
